

GEN M1-9: Lentomiestä koskevien komission asetukseen 1178/2011 sisältyvien säännösten soveltaminen Suomessa

Määräyksen tausta ja säädösperusta

Lentomiestön lupakirjoja ja koulutusta Euroopan unionin tasolla koskevat pääperiaatteet ja keskeiset vaatimukset määritellään EASA-perusasetuksessa (EU) 2018/1139¹. Lisäksi komissio on antanut asetuksen (EU) N:o 1178/2011² (jäljempänä *lentomiestäasetus*), joka sisältää lentomiestölle ja sen koulutukselle asetetut yksityiskohtaisemmat vaatimukset.

Lentomiestäasetukseen ja sen myöhempiin muutoksiin sisältyneiden siirtymäsäännösten mukaisesti jäsenvaltiot ovat voineet päätöksellään lykätä tiettyjen säännösten soveltamista asetuksen voimaantuloa koskevassa 12 artiklassa tarkemmin kuvatulla tavalla. Kansallisessa määräyksessä GEN M1-9 on vahvistettu, milloin Suomessa ryhdytään soveltamaan lentomiestä koskevia EU-säännöksiä, ottaen kulloinkin huomioon lentomiestäasetuksen uusimman muutoksen mahdollistamat soveltamisaikojen lykkäykset.

Viimeksi komissio on antanut 4.3.2020 lentomiestäasetusta muuttavan ja täydentävän täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2020/359³, jossa mm. korvataan kolmansien maiden yksityislentäjän lupakirjoihin sovellettavaa siirtymäaikaa koskevassa lentomiestäasetuksen 12 artiklan 4 kohdassa oleva ilmaisu ”20 päivään kesäkuuta 2020” ilmaisulla ”20 päivään kesäkuuta 2021”. Asetusmuutos tulee voimaan 25.3.2020. Nyt annettavalla määräyksellä otetaan käyttöön tämän uusimman muutoksen mahdollistama pidennetty siirtymäaika sekä poistetaan määräyksestä jo päättyneet siirtymäajat.

Liikenne- ja viestintäviraston toimivalta tarkempien määräysten antamiseen ilmailun henkilölupien kelpoisuusvaatimuksista ja voimassaoloajoista sekä lentomiestön koulutuksesta ja koulutusorganisaatioista perustuu liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) 131 ja 135 §:ään.

Määräyksen valmistelu

Määräys on valmisteltu virkatyönä Liikenne- ja viestintävirastossa. Koska kyseessä on yksinomaan EU-asetuksen mahdollistama siirtymäajan jatko, määräysmuutoksesta ei ole tehty määräyshankepäättöstä eikä järjestetty lausuntokierrosta. Kun siirtymäajan kohteena ovat EU:n ulkopuolisten maiden myöntämien yksityislentäjän

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2018/1139, annettu 4 päivänä heinäkuuta 2018, yhteisistä siviili-ilmailua koskevista säännöistä ja Euroopan unionin lentoturvallisuusviraston perustamisesta, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 2111/2005, (EY) N:o 1008/2008, (EU) N:o 996/2010, (EU) N:o 376/2014 ja direktiivien 2014/30/EU ja 2014/53/EU muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 552/2004, (EY) N:o 216/2008 ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3922/91 kumoamisesta (EUVL L 212, 22.8.2018, s. 1–122)

² Komission asetukset (EU) N:o 1178/2011, annettu 3 päivänä marraskuuta 2011, siviili-ilmailun lentomiestä koskevien teknisten vaatimusten ja hallinnollisten menettelyjen säätämisestä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 216/2008 nojalla (EUVL L 311, 25.11.2011, s. 1–193)

³ Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2020/359, annettu 4 päivänä maaliskuuta 2020, siviili-ilmailun lentomiestä koskevien teknisten vaatimusten ja hallinnollisten menettelyjen säätämisestä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 216/2008 nojalla annetun komission asetuksen (EU) N:o 1178/2011 muuttamisesta (EUVL L 67, 5.3.2020, s. 82–108)

lupakirjojen haltijat, sen vaikutuspiirissä mahdollisesti olevia henkilöitä ei olisi myöskään voitu lausuntokierroksella kattavasti tavoittaa.

Suomessa on jo aiemmin tehty periaatepäätös, jonka mukaan EU:n sallimat siirtymäajat otetaan käyttöön täysimääräisesti. Sidosryhmät ovat aiempien vastaavien määräysten lausuntokierroksilla puoltaneet siirtymäaikojen käyttöönottoa.

Arvio määräyksen vaikutuksista

Määräyksellä vaikutetaan yksinomaan lentomiehistöasetuksen säännösten soveltamisen käynnistymisajankohtaan Suomessa toimiville EU:n ulkopuolisen maan yksityislentäjän lupakirjan haltijoille. Määräysmuutoksella ei ole vaikutusta viraston käytännön toimintaan lupaviranomaisena tai asiakkaiden toimintaan, sillä toiminta jatkuu siirtymäkauden ajan samoin kuin ennenkin. Määräysmuutoksella siirtymäaikaa vain jatketaan vielä vuodella, eli niin pitkälle kuin uusin EU-asetusmuutos mahdollistaa. Määräyksellä ei arvioida olevan turvallisuus- tai ympäristövaikutuksia eikä vaikutuksia esteettömyyteen.

Yksityiskohtaiset perustelut

1 *Soveltamisala*: Määräyksessä säädetään kansallisesti käyttöön otettavista siirtymäajoista lentomiehistöasetuksen soveltamiseen. Tässä muutoksessa määräyksestä on poistettu lentomiehistöasetuksen aiempien muutosten luettelo ja viitataan enää vain uusimpaan muutokseen, sillä aikaisemmissa muutoksissa säädetyt siirtymäajat ovat päättyneet.

2 *Suomessa sovellettavat siirtymäajat*: Tällä muutoksella poistetaan määräyksestä aikaisemmin päättyneet siirtymäajat. Lisäksi siirretään 20 päivään kesäkuuta 2021 asti lentomiehistöasetuksen soveltamista sellaisiin lentäjiin, joilla on kolmannen maan myöntämä lupakirja ja siihen liittyvä lääketieteellinen kelpoisuustodistus ja jotka osallistuvat asetuksen (EU) 2018/1139 2 artiklan 1 kohdan b alakohdan i tai ii alakohdassa tarkoitettujen ilma-alusten muuhun kuin kaupalliseen lentotoimintaan. Mahdollisuus soveltamisajan siirtoon annetaan asetuksen 1178/2011 12 artiklan 4 kohdassa, jota on viimeksi muutettu komission täytäntöönpanoasetuksella (EU) 2020/359. Asetuksen sallima siirtymäaika otetaan käyttöön täysimääräisenä.

Kolmansien maiden lupakirjoja koskevan siirtymäajan jatko on tarpeen, koska unionin ja joidenkin kolmansien maiden väliset neuvottelut lentolupakirjojen ja lääketieteellisten kelpoisuustodistusten muuntamisesta ovat vielä kesken. Pidennyksellä varmistetaan, että jäsenvaltiot voivat edelleen hyväksyä kolmansien maiden lupakirjat ja niihin liittyvät lääketieteelliset kelpoisuustodistukset neuvottelujen edellyttämän siirtymäkauden ajan (ks. asetus (EU) 2018/1974⁴, johdanto-osan 8 kohta).

Siirtymäajan päättymiseen asti ulkomaisten yksityislentäjän lupakirjojen hyväksymiseen Suomessa sovelletaan kansallista lainsäädäntöä ja määräyksiä. Ulkomaisten lupakirjojen käyttöoikeudesta ja niiden validoinnista määrätään ilmailumääräyksessä PEL M1-4, Lupakirjoja koskevia yleisiä määräyksiä. Viittaus JAR-vaatimukseen on poistettu, koska niitä ei enää sovelleta, ja JAR-FCL-vaatimusten voimaansaattamista koskeva määräys PEL M1-1 tullaan lähitulevaisuudessa kumoamaan.

Vaikka purjelentäjien ja ilmapallolentäjien koulutusorganisaatioita koskevat, 8.4.2020 päättyvät siirtymäajat on tästä määräyksestä poistettu, näitä siirtymäai-

⁴ Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2018/1974, annettu 14 päivänä joulukuuta 2018, siviili-ilmailun lentomiehistöä koskevien teknisten vaatimusten ja hallinnollisten menettelyjen säätämisestä annetun asetuksen (EU) N:o 1178/2011 muuttamisesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/1139 nojalla (EUVL L 326, 20.12.2018, s. 1–52)

koja on kuitenkin jatkettu EASA-asetuksen 71 artiklan mukaisilla kansallisilla poikkeuspäätöksillä 8. joulukuuta 2020 asti. Lisäksi asetuksella (EU) 2020/358⁵ muutetun asetuksen (EU) 2018/1976 3b artiklan 3 kohdassa annetaan kansallisia purjelentäjien lupakirjoja koskeva suoraan sovellettava siirtymäaika, jonka mukaan jäsenvaltioiden ennen asetuksen liitteen III (osa SFCL) soveltamisen alkamispäivää myöntämien kansallisten purjelentäjän lupakirjojen haltijat voivat jatkaa lupakirjojensa mukaisten oikeuksien käyttämistä 8 päivään huhtikuuta 2021 asti, minkä jälkeen ne muunnetaan osan SFCL mukaisiksi lupakirjoiksi. Vastaava siirtymäaika kansallisille ilmapalolentäjän lupakirjoille annetaan asetuksella (EU) 2020/357⁶ muutetun asetuksen (EU) 2018/395 3b artiklan 3 kohdassa.

Määräyksen aikataulu

Määräys annetaan edellä mainitun asetusmuutoksen (EU) 2020/359 voimaantulon jälkeen. Muut kansallisesti käyttöön otetut määräajat kuin nyt jatkettava kolmansien maiden yksityislentäjän lupakirjoja koskeva siirtymäaika päättyivät 8.4.2020.

Määräyksestä viestiminen

Määräysmuutoksesta tiedotetaan Liikenne- ja viestintäviraston verkkosivustolla (www.traficom.fi) sekä ilmailun sääntelyn sidosryhmäjakelun kautta. Valmis määräys julkaistaan viraston määräyskokoelmassa ja Finlex-säädöstietopalvelussa.

⁵ Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2020/358, annettu 4 päivänä maaliskuuta 2020, täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2018/1976 muuttamisesta purjelentäjän lupakirjojen osalta (EUVL L 67, 5.3.2020, s. 57–81)

⁶ Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2020/357, annettu 4 päivänä maaliskuuta 2020, asetuksen (EU) 2018/395 muuttamisesta ilmapalolentäjän lupakirjojen osalta (EUVL L 67, 5.3.2020, s. 34–56)